

ควันทองหลังการเลือกตั้ง

.....ระพี สาคริก

การเลือกตั้ง 38 ได้ผ่านพ้นมาแล้วสุด ๆ ร้อน ๆ แต่หากเข้าถึงสังขารมคงบอกไม่ได้ว่าจะมีครั้งต่อไปเมื่อไหร่หรืออาจไม่มีต่อไปอีกนานแค่ไหน สิ่งที่ดีติดตามมาหลังการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ บางคนอาจรู้สึกว่าเป็นควันทอง แต่ผู้เขียนมองว่ามันคือกระแสสังขารมที่จำเป็นต้องมีการสืบทอดถึงภพชาติที่ว่า **"นี่ไหนเว้าไฟที่นั่น-ยอมมีควันเป็นธรรมคา"** อีกทั้งครั้งที่ผ่านมามองเห็นกองไฟมันลุกโพล่งยิ่งขึ้น ควันยอมพุ่งกระยาบไปอย่างกว้างขวางอย่างไม่มีอำนาจใจจะไปเก็บกคไว้ได้ในเมื่อมันเป็นกองไฟจากธรรมชาติของคน

ดังนั้นหากมองที่คนและเข้าใจธรรมชาติของคนน่าจะเข้าใจถึงสิ่งซึ่งอยู่ในกระแสการเปลี่ยนแปลงภายในรากฐานคนที่เป็นสังขารม

ระหว่างช่วงที่มีการหาเสียง ในครั้งซึ่งผ่านพ้นมานี้ได้สะท้อนภาพทำให้รู้สึกว่าการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่รุนแรงกว่าครั้งก่อน ๆ อีกทั้งเล่นกันแทบทุกรูปแบบอย่างคาดไม่ถึง ส่วนกลุ่มคนซึ่งเข้าไปอยู่ในของกระแส หากมีเรื่องราวมากระทบตัวเองในลักษณะซึ่งอาจทำให้ตนและพรรคพวกต้องสูญเสียประโยชน์ มักมีแนวโน้มสะท้อนกลับออกมาในลักษณะเรียกร้องหาหลักฐานในด้านวัตถุ เช่นไหนละหลักฐาน ทำให้คิดที่จะนึกถึงคำกล่าวที่ว่า **"กักไม่ปล่อย"** กับ **"เมื่อถูกกักยอมต้องกักตอบ"** คงต้องขออภัยหากใครคิดว่าพูดไม่สุภาพนัก

หากนำเอาคำว่า **"กักไม่ยอมปล่อย"** มาพิจารณาทำให้รู้สึกได้ว่า หาใช่เป็นเรื่องเลวร้ายอะไรไม่นอกจากถือเป็นธรรมชาติของปฏิกิริยาทั่วไป ดังนั้นหากใครรู้ได้คงไม่ถือสา นอกจากนั้นแล้วก็นำเอาคำว่า **"กักไม่ยอมปล่อย"** มาคิดและสานต่อไปอย่างปราศจากกรอบน่าจะเข้าใจต่อไปว่า หาใช่มีให้เห็นได้เพียงในช่วงเลือกตั้งไม่ หากหลังการเลือกตั้งแล้วย่อมต้องยังอยู่ แต่คงเปลี่ยนรูปแบบใหม่และใหม่ต่อไปเป็นช่วง ๆ สุดแล้วแต่เงื่อนไขซึ่งเป็นพื้นฐานรองรับในแต่ละช่วงในเมื่อตัวเงื่อนไขเองก็มีการเปลี่ยนแปลงต่อไปเรื่อย ๆ สุดแล้วแต่การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมที่แฝงอยู่ในรากฐานคนซึ่งมีเงื่อนไขผูกติดเอาไว้

บนพื้นฐานสังคมไทยซึ่งต้องยอมรับความจริงว่า มีสภาพที่เรียกกันว่า **"ตัวใครตัวมัน"** รุนแรงยิ่งขึ้น เพราะมีสิ่งดังกล่าวจึงมีภาพซึ่งปรากฏออกมาในลักษณะที่เรียกกันว่า **"หลายพรรคหลายพวก"** ในเมื่อมีหลายพรรคหลายพวก และเพราะมีสิ่งดังกล่าวเราจึงเห็นภาพการย้ายพรรคย้ายพวกปรากฏออกมาอย่างเป็นกระแสและคงไม่ผันต่อไปว่าจะจบเพียงแค่นี้แค่นั้น หากพูดออกมาบ้างน้อยบ้างเป็นธรรมดา

หลังการเลือกตั้งแล้วสิ่งที่ติดตามมาในช่วงแรกน่าจะได้แก่ภาพของการตกลงกันได้ยากว่าคนกลุ่มไหนพวกไหนจะเข้าไปปรากฏตัวอยู่บนพื้นฐานเงื่อนไขอันน่าอะไรต่อไปอีก แม้ลงตัวแล้วก็น่าจะเป็นภาพสะท้อนซึ่งเห็นได้จากภายนอกเท่านั้น ส่วนของจริงที่ปรากฏอยู่ในส่วนลึกระดับรากฐานคงจะวางได้ไม่ง่าย หากเป็นเงื่อนไขปัญหาซึ่งพร้อมที่จะปรากฏออกมาได้ทุกขณะหากมีโอกาสเหมาะสม

ส่วนอีกด้านหนึ่งซึ่งเป็นฝ่ายที่ถูกเหตุการณ์กำหนดให้ต้องมุ่งสู่อีกด้านหนึ่งที่ละจากขวานางคงต้องออกไปก่อนโดยที่ไปยื่นรอจังหวะ เมื่อมีโอกาสคงแสดงออกให้เห็นถึงภาวะที่กล่าวไว้แล้วว่า **"กักไม่ยอมปล่อย"** ก็จะสะท้อนออกมาปรากฏ ซึ่งโดยสังขารมจะเห็นกันได้เมื่อฝ่ายแรกเปิดเผยช่องว่างจากความพลาดพลั้ง และภาพรวม ๆ ที่เห็นกันมาแล้วก็คงเป็นต่อไปเรื่อย ๆ หากสนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงคงจ้องจับตามองถึงความรุนแรงแต่ละช่วงที่เพิ่มองศาขึ้นเรื่อย ๆ หากไม่ลืมนึกถึงเหตุการณ์เก่า ๆ ซึ่งผ่านพ้นมาแล้ว

คำว่า **"เหล้าเก่าในขวดใหม่"** ซึ่งนำมาล่าวกันในช่วงก่อน ๆ จะค่อย ๆ หายไปจากปากและความรู้สึก แต่หากเข้าใจถึงสังขารมของคนน่าจะหยั่งรู้ได้ถึงสังขารมซึ่งเป็นพื้นฐาน ในเมื่อสังขารมนั้นสะท้อนให้เห็นภาพของการยึดติดอยู่กับเปลือกนอกยอมพบกับภาพของการเปลี่ยนแปลงที่เน้นอยู่เพียงด้านซึ่งเป็นเปลือกนอกอย่างชัดเจนในทุก ๆ

เรื่อง ส่วนเนื้อในคงเป็นไปตามธรรมชาติของเงื่อนไขที่ปรากฏเป็นความจริงอยู่ในรากฐานแต่ละคน ซึ่งอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานระบบที่เข้าไปแฝงอยู่อย่างไม่ว่าจะมีใครอื่นสามารถล่วงลึกเข้าไปเปลี่ยนแปลงได้

บนพื้นฐานความเป็นมนุษย์ที่มุ่งปรารถนาให้ชีวิตตนมีคุณภาพ เพื่อหวังพัฒนาตนเองได้ทุกเรื่องนั้น มีหลักซึ่งถือเป็นสัจธรรมกำหนดความสำเร็จในการพัฒนาทุกสิ่งทุกอย่างรวมสองประการด้วยกัน ประการแรกได้แก่ **"วัฒนธรรมท้องถิ่น"** กับอีกประการหนึ่งคือ **"การศึกษาที่เน้นพัฒนาคุณภาพชีวิต"**

หากทวนกลับไปพิจารณาในช่วงซึ่งมีการโฆษณาหาเสียงเพื่อเตรียมรับเลือกตั้ง เราคงต้องยอมรับความจริงว่าแทบไม่มีใครพูดถึงสองประเด็นดังกล่าวให้เห็นภาพได้ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรมจะไม่มีเอาเสียเลย-ทีเดียว ทำให้ผู้เขียนรู้สึกว่าคุณไม่น่าจะนำเอาเรื่องนี้มากล่าว เพราะการนำมากล่าวน่าจะทำให้รู้สึกว่าคุณเองไม่ยอมรับความจริงว่า **สังคมไทยในปัจจุบันได้สูญเสียความเป็นมนุษย์ที่แท้จริงไปแล้ว แม้คนส่วนใหญ่ในกลุ่มซึ่งกำหนดวิถีชีวิตตนเองมุ่งสู่ด้านบน** ส่วนผู้ที่รู้และนำไปปฏิบัติ ในที่สุดคงต้องคิดว่าการขึ้นสู่ด้านบนน่าจะเป็นโอกาสให้ตนเรียนรู้จากของจริงเท่านั้น และแล้วก็ทวนกลับมามุ่งมั่นปฏิบัติเน้นสู่ด้านล่างอย่างจริงจังยิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยให้ตนเองสามารถเข้าใจความหมายของคุณภาพชีวิตที่แท้จริงชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

ระหว่างการหาเสียง ส่วนใหญ่จะเน้นไปยังด้านเศรษฐกิจโดยที่มองเศรษฐกิจด้วยทิศทางออกจากตัวเองแม้มีบางคนที่อยู่ในตำแหน่งรัฐมนตรี เมื่อผู้สัมภาษณ์ถามถึงหนังสือเศรษฐกิจที่ค้นพบตัวก็ยังตอบว่า จะแก้ไขปัญหาคด้วยการมุ่งไปหาเงินกู้ซึ่งมีดอกเบี้ยต่ำ แต่ไม่ได้พูดถึงการพัฒนาคนซึ่งยังต้องโอกาสให้ได้รับการฟื้นฟูคุณภาพความเป็นมนุษย์เพื่อหวังให้แต่ละคนไม่ก่อหนี้สินขึ้นอีกอย่างเชื่อมั่นได้

แม้ในด้านการศึกษามีบางคนกล่าวถึงแต่ก็คลุมเครือมากอีกทั้งยังเน้นไปยังเปลือกนอกด้วย คงเนื่องมาจากขาดการหยั่งรู้ได้ลึกซึ่งพอจึงไม่แตะต้อง ยิ่งมุ่งหาเสียงเพื่อความต้องการของตนเองเป็นเป้าหมายหลักด้วยย่อมมีการหลีกเลี่ยงเป็นธรรมชาติ ทั้งอีกด้านหนึ่งคือทุกวันนี้ประชาชนคนระดับชาวบ้านถูกปล่อยปละละเลยไว้จนทำให้ต้องช่วยตัวเองในการค้นหาความจริงเกี่ยวกับการศึกษา การตกเป็นเหยื่อเงินและวัตถุซึ่งมีการนำมาใช้ซื้อขายเสี่ยงกันทุกรูปแบบจนแทบจะกลายเป็นเรื่องธรรมดา จึงมุ่งโทษชาวบ้านไม่ได้และแก้ไขไม่ได้เพียงใช้วิธีโฆษณา

หากมองคนในกลุ่มที่ออกมาหาเสียงแม้ผู้มีปริญญาสูง ๆ บางคนยังพูดออกมาอย่างชัดเจนว่า ถ้าตนได้รับเลือกให้เข้าไปบริหารประเทศ จะทำให้คนไทยทุกคนได้รับปริญญาตรีเป็นอย่างน้อย และแทบทั้งหมดเมื่อพูดถึงเรื่องการศึกษาก็จะเน้นไปที่การยกระดับชั้นเรียนให้แก่คน แม้ภาคบังคับซึ่งจริง ๆ แล้วก็บังคับให้เข้าโรงเรียน การศึกษาที่ดีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเน้นธรรมชาติความหลากหลายในด้านความรู้สึกรักนึกถึงของเพื่อนมนุษย์ อันถือเป็นพื้นฐานจริงของการศึกษาที่หวังพัฒนาอสรภาพภายในรากฐานแต่ละคนจึงถูกมองข้ามไปแทบจะสิ้นเชิง

สิ่งที่น่ากล่าวไว้แล้วทั้งหมด หากหยั่งรู้ได้ถึงสัจธรรมน่าจะเข้าใจเองว่า จริง ๆ แล้วก็คือปรากฏการณ์ซึ่งสะท้อนความจริงที่แฝงอยู่ในรากฐานคนในด้านซึ่งมุ่งวิถีสู่อำนาจ รวมถึงส่วนหนึ่งของคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมยุคนี้ จึงไม่อาจจะเชื่อว่าใครหรืออำนาจจากคนกลุ่มไหนที่โฆษณาว่าแก้เรื่องนั้นได้ เรื่องโน้นได้จะสามารถแก้ไขอะไรได้อย่างจริงจังทั้งนั้น

ดังนั้นหากพิจารณาถึงวิธีการเปลี่ยนแปลงซึ่งติดตามมาในอนาคตอย่างรวม ๆ ด้วยจิตใจที่เป็นกลางพอสมควร ก็คงต้องพบกับแนวโน้มที่ตกต่ำลงไปเรื่อย ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น แต่หากทวนกลับมามองสู่อีกด้านหนึ่ง ย่อมรู้สึกว่าการหลบหลีกจากสัจธรรมสำหรับผู้ที่ยอมเห็นสัจธรรมถึงระดับหนึ่งแล้วคงช่วยให้แต่ละคนมีโอกาสเรียนรู้สิ่งที่ยิ่งขึ้น อีกทั้งเข้าใจว่า ความรู้สึกเจ็บใจหรือไม่ก็เจ็บตัวไม่ว่ามากหรือน้อย ถือเป็นครูอันประเสริฐสุดแล้ว

บุคคลผู้ซึ่งผ่านพ้นมาแล้วด้วยประสบการณ์ชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานอันหลากหลาย ย่อมมองสู่คนในกลุ่มซึ่งยังคงตกอยู่ในวังวนของกระแสดังกล่าวด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งให้ความรู้สึกที่อยู่บนพื้นฐานเมตตาธรรมได้อย่างดีแท้